

Наукові перспективи
Видавнича група

СУЧАСНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАУКИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

у рамках роботи Видавничої групи
"Наукові перспективи"

Матеріали XXXIII Міжнародної науково-
практичної конференції (07 червня 2023 року,
м. Павла (Мальта) дистанційно)

*Мирного неба!
Більшої України!*

Міжнародний економічний інститут (Есеніце, Чехія)
Central European Education Institute (Братислава, Словаччина)
Національний інститут економічних досліджень (Батумі, Грузія)
Казахський національний університету імені аль-Фарабі (Казахстан)
Інститут філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану
(Баку, Азербайджан)
Батумський навчальний університет навігації (Батумі, Грузія)
Регіональна Академія Менеджменту (Казахстан)
Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з
державного управління» (Київ, Україна)
Громадська організація «Асоціація науковців України» (Київ, Україна)
Університет Новітніх Технологій (Київ, Україна)
Міждержавна гільдія інженерів консультантів (Київ, Україна)
Інститут освіти Азербайджанської республіки (Баку, Азербайджан)

у рамках Видавничої групи «Наукові перспективи»

СУЧАСНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАУКИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Матеріали XXXIII-ої Міжнародної науково-практичної конференції

(07 червня 2023 року, м. Паола (Мальта) дистанційно)

2023 р.

International Economic Institute s.r.o. (Jesenice, Czech Republic)
Central European Education Institute (Bratislava, Slovakia)
National Institute for Economic Research (Batumi, Georgia)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)
Institute of Philosophy and Sociology of Azerbaijan National Academy of Sciences
(Baku, Azerbaijan)
Batumi Navigation Teaching University (Batumi, Georgia)
Regional Academy of Management (Kazakhstan)
Public Scientific Organization "Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in
Public Administration" (Kyiv, Ukraine)
Public Organization Organization "Association of Scientists of Ukraine" (Kyiv, Ukraine)
University of New Technologies (Kyiv, Ukraine)
Interstate Consultants Engineers Guild (Kyiv, Ukraine)
Institute of Education of the Republic of Azerbaijan (Baku, Azerbaijan)

within the Publishing Group "Scientific Perspectives"

MODERN ASPECTS OF MODERNIZATION OF SCIENCE: STATUS, PROBLEMS, DEVELOPMENT TRENDS

Materials of the 33th International Scientific and Practical Conference

June 7, 2023, Paola (Malta)

*Матеріали XXXIII-ї Міжнародної науково-практичної конференції
(07 червня 2023 року, м. Паола (Мальта), дистанційно)*

УДК 001.3-048.35:0/9](06)
С91

Схвалено до друку Президією Громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення № 63-23, від 02.06.2023)

Матеріали конференцій індексуються у міжнародній пошуковій системі Google Scholar

Організаційний комітет конференції:

І.В. Жукова – кандидат наук з державного управління, доцент; Є.О. Романенко – доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України; О.М. Непомнящий - доктор наук з державного управління, професор, Заслужений будівельник України; О.М. Макаренко - доктор медичних наук, професор; Маркета Павлова – директор Міжнародного економічного інституту (Чехія); Юрій Кійков - доктор інформатики, доктор технічних наук у галузі розвитку освіти (Чехія); Володимир Бачишин - доцент кафедри економіки (Словаччина); Гумеїр Гусейн Ахмедов – доктор педагогічних наук, професор (Азербайджан); О.І. Дачій - доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України; В.Л. Федоренко - доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України; Петер Ошват - доцент юридичного факультету (Словаччина); Л.С. Ахметова - доктор історичних наук, професор політології, професор кафедри ЮНЕСКО (Казахстан); Бадрі Гечбаія - доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія).

Секретар: *А.С. Ковальчук - здобувач ступеня доктора філософії (PhD).*

Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XXXIII Міжнародної науково-практичної конференції / за ред. І.В. Жукової, Є.О. Романенка. м. Паола (Мальта): ГО «ВАДНД», 07 червня 2023 р. 400 с.

У матеріалах XXXIII-ї Міжнародної науково-практичної конференції висвітлені оригінальні дослідницькі та оглядові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів державного управління, права, економіки, історії, педагогіки, психології, техніки та інших галузей науки для їх інтеграції у європейський, світовий науковий простір.

Матеріали будуть корисними та цікавими науковцям, викладачам, педагогам-практикам, представникам органів державної влади та місцевого самоврядування, здобувачам вищої освіти, громадсько-політичним діячам, а, також, усім, хто цікавиться міжнародним досвідом реалізації інноваційних освітніх процесів.

Матеріали подані в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

© автори, 2023

© Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея докторів наук, 2023

з державного управління», 2023

© Громадська організація «Асоціація науковців України», 2023

© Видавнича група «Наукові перспективи», 2023

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.	16
ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ, САМОВРЯДУВАННЯ І ДЕРЖАВНА СЛУЖБА	
Gruzd M., Pohrebak S.	16
<i>ASPECTS OF PERSONNEL MANAGEMENT IMPROVING IN PUBLIC AUTHORITIES</i>	
Ведмідь П.В.	22
<i>МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ</i>	
Денисюк Л.М.	26
<i>ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ВЗАЄМОДІЇ СУСПІЛЬСТВА, БІЗНЕСУ І ВЛАДИ, ЯК ОСНОВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНОЇ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ</i>	
Федоренко Т.А.	34
<i>УКРАЇНСЬКІ ПРАВОСЛАВНІ БРАТСТВА ЯК СУБ'ЄКТИ УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я</i>	
Шандрик В.І.	39
<i>СВІТОВІ КРИТЕРІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ В СФЕРІ БУДІВНИЦТВА</i>	
СЕКЦІЯ 2.	45
ПРАВО	
Романенко Є.О., Непомнящий О.М.	45
<i>ПІДСИЛЕННЯ КОНТРОЛЮ НА РИНКУ ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ</i>	

Triukhan O.A. <i>PROTECTION OF HUMAN RIGHTS IN THE FIELD OF HEALTH CARE THROUGH THE PRISM OF SOLUTIONS OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS</i>	58
--	-----------

Стефанова Г.Г., Луговий І.О. <i>ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЗАХОДІВ ПРИМУСУ</i>	64
--	-----------

Стефанова Г.Г. <i>НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЗАХОДІВ ПРИМУСУ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ</i>	69
--	-----------

Стефанова Г.Г. <i>АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЗАХОДІВ ПРИМУСУ</i>	73
---	-----------

Федосова О.В. <i>НАУКОВІ ПІДХОДИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ РОЗСЛІДУ- ВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ</i>	77
--	-----------

Хоренженко О.А. <i>ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ СИСТЕМ КОЛЕКТИВ- НОГО УПРАВЛІННЯ АВТОРСЬКИМИ І СУМІЖНИМИ ПРАВАМИ У ФРАНЦІЇ ТА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ</i>	83
--	-----------

Ципан А.С. <i>ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАХОДИ ВИЯВЛЕННЯ ТА РОЗШУКУ НЕЗАКОННО ПЕРЕМІЩЕНИХ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ДО РФ</i>	89
--	-----------

СЕКЦІЯ 3. ПЕДАГОГІКА, ОСВІТА, ФІЛОСОФІЯ ТА ФІЛОЛОГІЯ	94
---	-----------

Velichko V.A. <i>ANALYSIS OF STUDENTS' PHONETIC MISTAKES IN THE PROCESS OF TEACHING ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES</i>	94
---	-----------

Ordynska I.Ya. INFORMATION TECHNOLOGIES FOR FOREIGN LANGUAGE DISTANCE LEARNING	97
Антонець Н. Б. ДО ПИТАННЯ СКЛАДАННЯ СПИСКУ СТАТЕЙ ПЕДАГОГІЧНОГО БІОГРАФІЧНОГО СЛОВНИКА: ПЕРСОНАЛІЯ СТЕПАНА ВАСИЛЬЧЕНКА	100
Вонсович Л.П., Вонсович Ю.В. НАВЧАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ПЕРЕД ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	104
Гайдар В.П. ЗАЛУЧЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО АКТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ШЛЯХОМ САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ ВИКЛАДАЧА ПІД ЧАС НАВЧАННЮ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (АНГЛІЙСЬКОЇ)	111
Гриник І.М., Яцишин У.В. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАБЕЗПЕ- ЧЕННІ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ДІТЕЙ	114
Грицишина М. В. ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	119
Гусак Л.В. НЕЙРОМЕРЕЖІ В РОБОТІ ВИКЛАДАЧА: ШПАРГАЛКА НОВОГО ПОКОЛІННЯ	123
Дорофіна М.О. ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З МІГРАНТАМИ	128
Корнійчук Ю.В., Корнійчук О.Е. ВИВЧАЄМО ГЕОМЕТРІЮ ПРОСТОРУ – ЧИ ПОТРІБНО ДЛЯ ЖИТТЯ?	132

- Кулицька О.В., Шувалов С.М.** 138
**АКТУАЛЬНІСТЬ «ЛИСТІВ З ГЕЙДЕЛЬБЕРГУ»
М. І. ПИРОГОВА У СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ОСВІТІ**
- Куліченко В.В.** 142
**СУПЕРЕЧЛИВИЙ ХАРАКТЕР ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ПРОБЛЕМА
«ІНТЕРНАЛІЗАЦІЇ ПРАВА»**
- Кучеренко А.А.** 148
**ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНФОМЕДІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ В
ШКІЛЬНУ ОСВІТУ**
- Лапіна Л.В., Кравчук В.В.** 153
**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АБРЕВІАТУР ТА
СКОРОЧЕНЬ В ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТАХ АВІАЦІЙНОГО
СПРЯМУВАННЯ**
- Лотошнікова С.А.** 157
**ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД ДО РОБОТИ З
ЛЕКСИЧНИМ МАТЕРІАЛОМ У РІЗНОРІВНЕВИХ ГРУПАХ**
- Мороз-Рекотова Л.В.** 161
**СУЧАСНИЙ КОНЦЕПТ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТОРНИХ
ЗАНЯТЬ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ**
- Пішун С. Г., Михалко Я. Ю.** 167
**МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ
ТРЕТЬОКЛАСНИКІВ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО
МИСТЕЦТВА**
- Поляков Т.Д., Медведь О.В.** 173
**ЗМІНА ГРАМАТИЧНОЇ ФОРМИ ТЕРМІНА ПІД ЧАС
ПЕРЕКЛАДУ**
- Рєпіна Д.С., Медведь О.В.** 177
**ПЕРЕКЛАД ТЕРМІНІВ-ДІСПРИКМЕТНИКІВ АКТИВНОГО
СТАНУ**

Селіна І.І. 179
*НАВЧАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ ХАРКОВА*

Шевченко С.М. 185
ОСВІТА В УМОВАХ ВІЙНИ ЯК ЕПОХА МИНУЛОГО...

СЕКЦІЯ 4. 190
ТЕХНІЧНІ НАУКИ

Rudenko T.M. 190
*MODELING OF BIRD IMPACT ON COMPOSITE AIRCRAFT
ELEMENTS*

Smetankina N., Misiura S., Misiura Ie. 196
*IMPROVING RELIABILITY OF ENERGY EQUIPMENT
UNDER OPERATIONAL CONDITIONS*

Безсонов М.В., Кушніренко Н.І. 201
*РОЗРОБКА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ
ПРИХОВУВАННЯ АУДІОПОВІДОМЛЕННЯ В ЗОБРАЖЕННІ*

Климась Р.В., Серета Д.В. 206
*ЩОДО МОЖЛИВОГО ЗАЛУЧЕННЯ ДОСЛІДНО-
ВИПРОБУВАЛЬНИХ ЛАБОРАТОРІЙ ДСНС ДО ОЦІНКИ
СТАНУ ГОТОВНОСТІ ЗАХИСНИХ СПОРУД ЦИВІЛЬНОГО
ЗАХИСТУ*

СЕКЦІЯ 5. 212
ПСИХОЛОГІЯ

Артюхіна Н.В., Козинець В.І. 212
*ТІЛЕСНІ МОДИФІКАЦІЇ ЯК ЗАСІБ САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ
ОСОБИСТОСТІ*

Дикіна Л.В. 218
РОДИННІ КРИЗИ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ СІМ'Ї

Оверчук В.А. 222
САМОПОВАГА ПІДЛІТКА ЯК ХАРАКТЕРИСТИКА ЙОГО ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ

Сергієні О.В., Горіна О.Т., Ільхман А.О. 227
ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

СЕКЦІЯ 6. 234
МЕНЕДЖМЕНТ

Trushkina N. 234
ENSURING THE SUSTAINABILITY OF CRITICAL INFRASTRUCTURE IN COUNTRIES OF THE WORLD

Заяц О.В., Поліщук К.А. 241
ФАСИЛІТАЦІЯ ЯК ФОРМА КРОС-КУЛЬТУРНОМУ КОГНЕТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Іванова А.А., Володько О.В. 245
АЛГРИТМ СТВОРЕННЯ БРЕНДУ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Кравець І.М., Гуменюк М.О. 249
СУЧАСНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

СЕКЦІЯ 7. 254
МЕДИЦИНА

Буга В.В., Єрьоміна О.І., Шовкопляс А.Б., Кузнецова М.О. 254
ПРОФІЛАКТИКА ЗНИЖЕННЯ ГОСТРОТИ ЗОРУ СЕРЕД СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ

Максименко О.В., Кузнецова М.О., Літвін В.І., Цикало Б.М. 258
**РОЗВИТОК РЕАКЦІЇ ГІПЕРЧУТЛИВОСТІ ЗАМЕДЛЕНОГО
ТИПУ ПІД ЧАС ВЖИВАННЯ ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ**

Оберніхіна Н.В., Качковський О.Д., Броварець В.С. 265
**IN SILICO ДОСЛІДЖЕННЯ БІОЛОГІЧНОЇ СПОРІДНЕНОСТІ
СПРЯЖЕНИХ АЗОТИСТИХ ГЕТЕРОЦИКЛІВ**

СЕКЦІЯ 8. 269
ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Волкова О.В. 269
**ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ РИНКУ LIFE-СТРАХУВАННЯ
ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ**

Мантач А.Д., Гаврилко Т.О. 274
**УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ БАНКІВСЬКИХ
УСТАНОВ УКРАЇНИ**

Тимошенко М.В. 279
ДЕРЖАВНИЙ БОРГ В УМОВАХ ВІЙНИ

СЕКЦІЯ 9. 285
МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Брездень М. В. 285
**ІНТЕГРАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ КРАЇН ЄВРОПИ ЗА
ПОКАЗНИКАМИ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ПОСЛУГАМИ**

СЕКЦІЯ 10. 291
ЕКОНОМІКА Й УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Дмитришин В.С.
**ЩОДО МЕХАНІЗМІВ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ
ПРОДУКТІВ НАУКОВИХ УСТАНОВ**

Москаленко Д.О., Надточій А.О. **298**
*РИНОК ТАКСІ В УКРАЇНІ: ОЦІНКА СЕРЕДОВИЩА ТА
ОСОБЛИВОСТІ ЗАЙНЯТОСТІ*

Улько Є.М. **304**
*ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЛАНЦЮГА
ЦІННОСТІ В СИСТЕМІ СТАЛОГО УПРАВЛІННЯ
ЗЕМЛЯМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ*

313

**СЕКЦІЯ 11.
МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ В ЕКОНОМІЦІ**

Smetankina N., Sychova T., Sychov A. **313**
*MATHEMATICAL MODELING OF THE THERMAL STATE
OF MULTILAYER SHELLS UNDER COMPLEX HEAT
EXCHANGE*

Сметанкіна Н.В., Пак А.О., Мандражи О.А. **317**
*МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ТЕМПЕРАТУРНИХ
ПОЛІВ У ШАРУВАТИХ ОБОЛОНКАХ ПРИ ТЕПЛОВИХ
НАВАНТАЖЕННЯХ*

321

**СЕКЦІЯ 12.
МАРКЕТИНГ**

Skorokhod T. **321**
REBRANDING AS A BRAND RENEWAL TOOL

Береговенко Я.В., Шевченко А.В. **325**
*СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ПОЛІТИКИ ПРОСУВАННЯ
ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА*

Васильчук О.В. **329**
*РОЛЬ КОМПЛЕКСУ МАРКЕТИНГУ В УСПІШНІЙ
РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПАНІЇ*

Федишин С.О., Федишин М.П. 332
*ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА РОЗВИТОК
ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ*

Юрескул Д.Ю. 338
*ТОП ТРЕНДІВ МАРКЕТИНГУ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ
У 2023 РОЦІ*

СЕКЦІЯ 13. 343
ГЕОГРАФІЯ

Ренська А.В., Андрійчук Т.В. 343
*ДИНАМІКА АТМОСФЕРНИХ ОПАДІВ В УМОВАХ ЗМІНИ
КЛІМАТУ (НА ПРИКЛАДІ М. ПОЛОННЕ)*

СЕКЦІЯ 14. 349
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Козубовський В.Р. 349
ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ

Романюк О. Н., Майданюк В. П., Трухан Д. О. 359
ОСОБЛИВОСТІ ГРАФІЧНОГО 3D-КОНВЕЄРА

Холтобіна О.У. 365
*ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ*

СЕКЦІЯ 15. 370
КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО

Кравченко І.А. 370
ВІРТУАЛЬНІ МУЗЕЇ: ПОГЛЯДИ ДОСЛІДНИКІВ

СЕКЦІЯ 16. ПОЛІТОЛОГІЯ 375

Мілова М.І. 375
РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЇ: ПОЛІТИКА ЄС ЩОДО УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ

СЕКЦІЯ 17. СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ 379

Станіна О.Д. 379
ПРО ПИТАННЯ РОЗМІЩЕННЯ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ

СЕКЦІЯ 18. ТУРИЗМ 384

Demchuk L.I., Kireitseva A.V., Tsyganenko-Dyubenko I.Y. 384
CONDITIONS AND FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE NATURE-ORIENTED TOURISM

Сідоров М.В. 390
ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ЗМІНИ У ТУРИСТСЬКІЙ СФЕРІ ПІД ВПЛИВОМ ПАНДЕМІЇ COVID-19 (НА ПРИКЛАДІ BOOKING.COM)

СЕКЦІЯ 19. СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ 395

Федоренко В.І. 395
МЕХАНІЗМИ УТВЕРДЖЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, ЗАПОБІГАННЯ ПЛАГІАТУ ТА НЕДОБРОЧЕСНОГО ВИКОРИСТАННЯ CHATGPT В УКРАЇНІ: PRO VS CONTRA

Кулицька О.В.

доцент кафедри хірургічної стоматології
та щелепно-лицевої хірургії,
*Вінницький національний медичний університет
ім. М. І. Пирогова,
м. Вінниця, Україна*

Шувалов С.М.

професор, зав. кафедри хірургічної стоматології
та щелепно-лицевої хірургії,
*Вінницький національний медичний університет
ім. М. І. Пирогова,
м. Вінниця, Україна*

АКТУАЛЬНІСТЬ «ЛИСТІВ З ГЕЙДЕЛЬБЕРГУ» М. І. ПИРОГОВА У СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ОСВІТІ

У 1862 р. М. І. Пирогов був запрошений міністром народної освіти О. В. Головніним на посаду керівника підготовкою майбутніх професорів, які навчалися за кордоном. Вибір М. І. Пирогова для складного закордонного відрядження був не випадковим. До цього часу 52-річний професор мав значний досвід наукової та педагогічної роботи. В травні 1862 р. М. І. Пирогов прибув разом із сім'єю у Німеччину. Місцем його роботи і проживання було обране м. Гейдельберг – один із найстаріших університетів Європи. За час свого чотирьохрічного перебування у Європі він відвідав та вивчив педагогічну діяльність 25 університетів Англії, Франції, Швейцарії, Німеччини.

Через 2 місяці роботи М. І. Пирогов відправив свій перший звіт про заняття професорських кандидатів, їх

характеристики і кафедри, на яких вони навчались. Крім обов'язкових звітів у міністерство ним були написані та опубліковані об'ємні статті по педагогіці, які надалі були названі «Листами з Гейдельбергу».

Багато положень в цих листах настільки сучасні, що ми вважаємо за необхідне знову повернутися до них.

Так, основною темою другого листа стала проблема підготовки молодих викладачів і методика проведення лекцій для студентів. Розмірковуючи про можливість викладання молодим доцентом цілої науки, Пирогов пише наступне: «Що повинно бути неминучим наслідком прийнятої у нас системи викладання? Очевидно, одне з двох: або найбільш поверхнєве, шкільне викладання цілої науки, або передчасна втома і апатія». І справді, чи можливо охопити молодому викладачу правильне викладання цілого предмету, який іноді охоплює роботу зі студентами двох чи трьох курсів? Адже набагато легше викладачу освоїти один розділ предмету в теорії і на практиці і навчитися доносити його студенту крізь призму свого досвіду.

У зв'язку з цими міркуваннями виникає також наступне питання: чи треба в університеті систематичне викладання цілої науки? Часто подібні курси розтягуються на роки на шкоду наочності. М. І. Пирогов робить висновок, що у викладанні цілої науки немає необхідності, адже цьому студент може навчитися із книг. Після доброї шкільної освіти студенти здатні самі вчитися із посібників.

Стосовно проведення лекцій, аудиторія - це, в основному, пасивні слухачі. Для того щоб перетворити слухачів із пасивних в активних і таких, що хочуть вчитися самостійно, можливо зробити деякі дії. Молоді викладачі могли б навчатися мові та риториці, мистецтву володіти увагою

аудиторії. Важливою передумовою успішної лекції також повинна стати підготовка студента до неї. Так як тема лекції відома заздалегідь, здобувач може ознайомитися з матеріалом до початку лекції і обов'язково підготувати і принести хоча б одне питання та свої зауваження з приводу того, що здалося незрозумілим чи сумнівним. В сучасних умовах дані питання і зауваження могли би подаватися викладачу за декілька днів до лекції з допомогою електронної пошти та месенджерів. Лектор мав би можливість ретельної підготовки і об'єднання схожих запитань, розуміючи, яку частину теми слід обговорити більш детально. Таким чином, кількість лекцій (також і практичних занять) могла би значно скоротитися, весь інший час студент використовував би для самостійної підготовки по даним йому посібникам, а викладач - для свого навчання та розвитку. Для студентів лекція перестала би бути формальним заходом. «Зробимо наші лекції незамінними для слухачів ні книгою ні зошитом... Сміливо введемо спосіб, від якого наша аудиторія нічого не втрачає в теперішньому, а в майбутньому разом з наукою виграє».

Також М.І. Пирогов зауважує, що спосіб викладання під диктовку походить, ймовірно з часів, коли не було інших засобів для поширення інформації. Але ж зараз друковане слово може користуватися такою ж довірою, як і усне, тому не варто витрачати час на викладання в лекціях такого матеріалу, який можна дізнатися і без них, із книг. Варто поширювати смак і необхідність до читання наукових книг, а якщо відсутні посібники по деяким предметам, необхідно на рівні держави ініціювати переклад іноземних.

Таким чином, тези «Листів з Гейдельбергу» Пирогова залишаються актуальними і зараз та повинні стати методичним посібником при складанні сучасних навчальних програм.

Особливої уваги заслуговують положення про підготовку студенту до лекції, викладання лектором не цілого предмету, а окремих розділів, збільшення об'єму самостійної роботи студента, а також переклад іноземних посібників.

